



Programbeskrivning/krav- specifikation för Ljusnarsbergs äldreboende

Inledning.....	3
Ljusnarsbergs äldreboende	3
Målgrupper och målsättning för Koppargårdens äldreboende	3
Funktionsnedsättningar	4
Några viktiga krav för att tillgodose behoven för personer med demens ...	4
Några viktiga krav för att tillgodose framkomligheten för rörelsehindrade	4
Några viktiga krav för att tillgodose hörselskadades behov	4
Några viktiga krav för att tillgodose synskadades behov.....	4
Några viktiga krav för att minska risken för allergi	5
Verksamhetsinriktning	5
Byggnaden.....	5
Övergripande beskrivning av en enhet för boende.....	5
Huvudentré.....	6
Gemensamma utrymmen.....	6
Tvätt	6
Städ.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förråd	7
Sop.....	7
Personallokaler	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Beskrivning av den egna bostaden	7
Gemensamma funktioner för anläggningen	7
Personalutrymmen.....	8
Administration.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Samlingssal.....	8

2008-09-08

Inledning

Särskilt boende är en samlade beteckning för bostäder som är speciellt avsedda för äldre och funktionshindrade. Kommunen har skyldighet att tillhandahålla bostäder för dessa grupper.

Gemensamt för det särskilda boendet är att de boende i olika grad har närhet till personal och service dygnet runt. Det ska också finnas gemensamma utrymmen, vanligtvis i direkt anslutning till bostaden. Bostadens standard ska vara sådan att de boende kan bo kvar så länge de önskar, även om behovet av omvårdnad ökar och funktionshindren blir omfattande.

Ljusnarsbergs vårdboende

Allmänt gäller för ett särskilt boende att det finns närhet till personal och tillgång till service dygnet runt. Det ska också finnas gemensamma utrymmen, vanligtvis i direkt anslutning till bostaden. Bostadens standard ska vara sådan att den fungerar även om behovet av omvårdnad ökar och funktionshindren blir omfattande.

Ljusnarsbergs äldreboenden motsvarar inte de krav som kan ställas på ett modernt äldreboende, det gäller såväl den enskildes bostad som personalens arbetsmiljö.

Boendet ska bestå av totalt 46 boendeplatser på Koppargården med en standard som motsvarar gällande krav. Boendeplatserna bör delas i grupper om högst 8-10 boende i varje enhet med egen entré från utsidan. Det ska finnas 16 demensplatser, två grupper med 8 i varje. För korttidsvård/växelvård och rehabilitering ska finnas 8 platser.

Härutöver finns Solgården med 18 platser, Heden med 8 platser och Treskillingen med 60 servicelägenheter.

Målgrupper och målsättning för boende på Koppargården

Det nya boendet, Koppargården, ska erbjuda ett gott liv för de boende i livets alla skeden. Respekten för individens integritet och behov av kontinuitet, trygghet och valfrihet ska utgöra grunden för boendet. Utgångspunkten i boendet är att personalen arbetar i individens hem.

Bostäderna är till för personer med stora omvårdnadsbehov och målsättningen är att:

- i en trygg och hemlik miljö kunna ge god vård och omsorg
- boendet är utformat på ett sådant sätt att de boende kan bo kvar oberoende av sjukdom eller minskad rörlighet
- erbjuda ett boende där valfrihet och självbestämmande präglar verksamheten
- boendet bör utformas flexibelt för alternativa vårdformer såsom hospice, demensboende, trygghetsboende, korttidsboende, avlösning/avlastning

Bostäderna kommer också att vara arbetsplatser och kraven på en bra arbetsmiljö är prioriterade.

Funktionsnedsättningar

I det normala åldrandet sker gradvisa funktionsnedsättningar. Det kan innebära svårigheter att gå, nedsatt syn, hörsel och känsel samt glömska. Människors möjligheter att klara sig själva är därför i stor utsträckning beroende av livssituationen och hur boendet är utformat.

Vårdbehoven kommer idag ofta senare i livet och många äldre lever en längre tid med kroniska sjukdomar. För många är boendet centralpunkten i livet och boendet blir allt viktigare ju äldre man blir.

En omsorgsfull utformning av boendet är därför av stor betydelse, t ex att lägenheter har utsikt mot händelserika miljöer samt att det finns naturliga miljöer för gemenskap och trygghet.

Ur arbetsmiljösynpunkt ska miljön vara lämpligt utformad för dem som ska bistå de boende. Miljön ska inte utgöra någon risk vare sig för de boende eller för personalen. Den fysiska miljön ska ge en upplevelse av värde, meningsfullhet och trygghet.

Några viktiga krav för att tillgodose behoven för personer med demens

- överskådlig planlösning
- hemlik miljö med ljusa och lugna färger
- öka säkerheten genom bla säkrade fönster, kodlås på entrédörr
- beakta behov av ljudisolering
- I möjligaste mån bygga bort korridors känslan
- Inga korridorer sluta med en "blindvägg" utan ha ett fönsterparti
- Logisk utgång till trädgård som är väl avgränsad och förståelig
- Belysning viktig, lampor på toalett som tänds automatiskt vid rörelse
- säker och praktisk hantering av kemisk/tekniska produkter

Några viktiga krav för att tillgodose framkomligheten för rörelsehindrade

- Korta avstånd t ex mellan angöringsplats och entré
- Handikapparkering max 25 meter från entré, 3,6-5m breda
- Förflyttningssvågar som är så plana som möjligt och med materialkombinationer som lättare kan uppfattas
- Golv- och markbeläggning ska vara jämn och av god kvalitet, avfasade kanter. I möjligaste mån ska trösklar och kanter inte förekomma
- Manöverpaneler såsom dörröppnare och hissknappar ska vara lätta att hantera och sitta inom räckhåll för rullstolsburna, höjd 0,8 m över mark och 1 m från hörn
- Lättöppnade och automatiskt öppnade dörrar vid huvudentré med lagom öppning för rörelsehindrade
- Toalettstolar och sittmöbler ska vara lätta att resa sig från
- Sittmöjligheter krävs utefter långa förflyttningssvågar både inom- och utomhus

Några viktiga krav för att tillgodose hörselskadades behov

- Teleslinga ska finnas i allrum på varje enhet
- Bra akustik med en lagom lång efterklang
- Brandlarm ska även vara optiskt t ex i form av blinkande lampa

Några viktiga krav för att tillgodose synskadades behov

- Att inte tillskapa stora öppna platser i onödan

- Att underlätta orienteringsförmågan
- Att ledstång ska nå 30 cm före och efter där trappa/ramp börja och slutar
- Att markera trappkant på övre och nedre trappsteg i trappor
- Att en vit markeringslinje löper i trappor – 30 cm från vägg
- Att belysning utformas så att det blir en mjuk övergång mellan ute och inne
- Att belysning i gångstråk skiljer sig från övrig belysning
- Att dagsljus ska kunna avskärmas för att minska bländningsrisk
- Att avskärmning av ljuskällor kan behövas då bländningsrisken är större för synskadade
- Att en trappas början och slut är väl belyst

Några viktiga krav för att minska risken för allergi

- Byggkonstruktion som motverkar mögelproblem
- Lättstädade utrymmen
- Undvikande av starkt doftande växter
- God ventilation

Verksamhetsinriktning

Boendet ska göras flexibel för alternativa vårdformer. Verksamheten ska fortsatt bygga på att i en trygg och hemlik miljö ge de boende god vård och omsorg. Bostäderna ska byggas för personer med omfattande behov av socialt och medicinskt stöd. Vid val av träslag, färger m m bör tonvikten läggas på att lokalerna ska ge intryck av småskalighet, lugn och stillhet. Färgsättning och materialval ska bidra till en ljus och luftig atmosfär och underlätta för de boende att kunna orientera sig i byggnaden. Bostäderna kommer också att vara arbetsplatser och kraven på en bra arbetsmiljö är prioriterade.

Byggnaden

Boendet ska bestå av totalt 46 boendeplatser på Koppargården med en standard som motsvarar gällande krav. Boendeplatserna bör delas i grupper om högst 8-10 boende i varje enhet med egen entré från utsidan. Det ska finnas 16 demensplatser, två grupper med 8 i varje. För korttidsvård/växelvård och rehabilitering ska finnas 8 platser.

Byggnadens planlösning ska om möjligt innebära korta kommunikationer samt ge möjlighet till samverkan mellan avdelningarna t ex för nattpersonal. God överblickbarhet i kombination med korta avstånd för personalen beaktas vid planering av ev. tillbyggnad.

Anläggningen ska ges en genomtänkt färgsättning som också den möjliggör en flexibel användning. Val av material och tekniska system bör göras utifrån ett kretsloppsperspektiv. Material ska vara beständigt och ha låga underhållsbehov.

Övergripande beskrivning av en enhet för boende

Hemtrevnaden bör betonas för att undvika att byggnaden får institutionskaraktär. Vid val av träslag, färger m.m för inomhusmiljön bör tonvikten läggas på att lokalerna ska ge intryck av småskalighet, lugn och stillhet. Färgsättning och materialval ska bidra till en ljus och luftig atmosfär och underlätta för boende att orientera sig i byggnaden. Lugna och väl avstämda

kulörer är extra viktigt när de boende är dementa. För rullstolsburna och sängliggande är det särskilt viktigt att kunna ha utsiktsmöjligheter.

Huvudentré

En ljus och lättöverskådlig entré bör placeras strategiskt i huset vid varje enhet. Det är en fördel om den rymmer en sittgrupp. I övrigt bör följande finnas närhet till:

- Förråd för rullstolar
- Handikapptoalett/gästtoalett
- Informationstavla, namntavlor och brevlådor

Gemensamma utrymmen

De gemensamma utrymmena ska kompensera de boende för de relativt små **lägenheterna**. Lägenheterna bör grupperas kring de gemensamma ytorna så att god överblick och framkomlighet åstadkoms. Gemensamhetsutrymmet ska omfatta allrum/TV-rum och köksdel. Personalen på enheten ska helst kunna ha uppsikt över köksdelen och vardagsrumsdelen samtidigt. Viss avskärmning ska kunna göras för att olika aktiviteter ska kunna pågå samtidigt.

En väl tilltagen altan/terrass (med markiser) ska finnas i anslutning till de gemensamma utrymmena. Utgång, helst två dörrar, ska vara från köks- eller dagrumsdelen. Ingen nivåskillnad ska finnas mellan golv och altan/terrass så att boende lätt kan ta sig ut och in.

Livsmedelslagen ska tillämpas vid utformning av köket. Köksinredningen ska ha god kvalitet för att hålla vid hårt slitage. Placering av skåp m m ska tillgodose en god arbetsmiljö. Lådor och luckor ska vara lätta att öppna och stänga. System på hjul kan ersätta hyllplan i golvskåp. Det ska finnas erforderliga ytor för beredning och förvaring samt arbetsbänk med utrymme för bakning. Ett eller flera skåp ska vara låsbara. Köksdelen ska ha god belysning. Till köket ska även finnas förvaringsutrymmen anpassade till verksamhetens funktion och behov.

Belysningen ska kunna regleras i steg.

Matplatsen ska ha gott om utrymme för de boende vid matbord och placeras i nära anslutning till köket. Separat handfat ska finnas för personalen. I anslutning till köksdelen ska finnas ett speceriförråd.

I TV-rummet/sällskapsdelen ska finnas sittplatser för enhetens samtliga boende.

Golvmateriallet ska vara s k mjukt golv i hela huset.

Tvätt

För tvätt av enhetens tvätt ska det finnas tvättstuga på varje enhet. Den ska vara utrustad med 1-2 större tvättmaskiner av hög kvalitet, som placeras 50 cm över golvet. En torktumlare placeras på samma sätt, vilket innebär att den inte kan placeras på tvättmaskinen. Tvättstugan ska även innehålla torkskåp, mangel, arbetsbänk och skåpinredning. Möjlighet att sortera ren och smutsig tvätt samt kombinera med städförvaring (städvagnar, skurmaskiner mm) och grovhandfat (för skurvatten) med vatten.

Särskilt utrymme ska finnas för spol- och diskdesinfektion, utslagsback samt förvaring av rena kärl

Förråd

Förrådsrum för linne, dukar samt hygienhjälpmedel mm samt ett förråd där transportrullstolar och övriga skrymmande hjälpmedel kan förvaras.

Förrådsutrymmen kan samutnyttjas enheterna.

Soprum

Centralsugare

Beskrivning av den egna bostaden

Lägenheterna ska vara grundanpassade för personer med funktionshinder. Storleken per lägenhet bör vara ca. 32 kvm inklusive toalett/dusch.

Entrédörren till lägenheten ska vara möjlig att stänga för rullstolsburna inifrån lägenheten. Alla boenden skall ha lämpliga lås på sin dörr. Dörren ska bestå av ett större dörrparti så att tillräcklig bredd uppnås för en sjuksäng att passera. Det ska finnas gott om utrymme för hatthylla samt fri golvyta för rullstol omedelbart innanför entrén och man ska uppleva en lägenhetsvy, mao man kommer in i en liten hall innan inträdet i kök och vardagsrumsdelen. Tre-fyra garderober i lägenheten samt möjlighet att hyra förråd i källaren. I övrigt skall lägenheterna vara öppna och ljusa.

Trinettkök utan spisdel. Vatten, mindre diskho, över och underskåp och plats för microvågsugn.

Eluttag ska finnas i anslutning till lämplig sängplats.

TV, telefoni och bredbands uttag ska finnas i varje lägenhet.

Centralsugare

Det är mycket viktigt att hygienutrymmet är tillräckligt stort så att även svårt rörelsehindrade och personal får god rörelsemöjlighet och arbetsmiljö. Rummet bör vara ca 2.80 m x 2.25 m. Rummet bör ha skjutdörr. Tvättstället ska placeras så att det på varje sida finns ett fritt utrymme för personalen och vara utbyggt så att en rullstolsburen lätt kan placera under detta. Bra avställningsytor runt tvättstället samt spegel som placeras så att besökare kan se sig själv i såväl sittande som stående position. Gärna även en spegel som förstorar och en s k dragspelsspegel. Kakelklädda och lättstädade ytor med halkskyddad golvbeläggning, handikappvänliga handtag vid duschen samt slang som även räcker till toaletten. Toalettstolen ska om möjligt vara vägghängd. Toaletteringen färgad, helst röd. Bra allmänbelysning ska finnas och kompletteras med armaturer vid spegeln, gärna också någon form av nattbelysning. Vägghängt förvaringsskåp med den nedre dörren försedd med fäste för sophink. Handdukstork är att föredra. Handdukshängare ska vara i avvikande färg. Färgsättningen är viktig för att underlätta möjligheten att orientera sig.

Varje lägenhet skall utrustas med takskenor för eventuell framtida taklyft.

Gemensamma funktioner för anläggningen

Personalutrymmen

Det ska finnas utrymme att dra sig tillbaka på raster för mat och avkoppling. Personalrummet ska innehålla en mindre köksdel med möjlighet att värma mat. Bänkutrymme för flera mikrovågsugnar. Toalett.

Omklädningsrum

Personalomklädning i källaren med duschmöjlighet.

Grupprum, möteslokal, dokumentation

Ett litet större rum på varje enhet som rymmer enhetens personal. Tillgång till dator och möjlighet till storbild (daglig rutin, gemensam genomgång av dokumentation).

Sjuksköterskeexpedition

Intill boendeenheterna ska finnas sjuksköterskeexpedition med 1 arbetsplats, två stycken rum totalt på anläggningen. Där ska finnas ett låsbart kylskåp, ett låsbart medicinskåp samt ett låsbart sjukvårdsförråd och gärna en diskbank.

Dokumentationsrum

Mindre rum för dokumentation som ska rymma litet databord, stol och ev. en hylla. Utrymme för en person.

Samlingssal

En samlingssal som kan utnyttjas för diverse aktiviteter, underhållning, anhörigcaféer, studiecirkel, personalmöten mm.

(Bygga in mellan/ute gården vid B med tak)

Spa och relaxrum

Ska innehålla stort anpassat badkar. Ska kunna nyttjas för hårvård, fotvård, massage och ljusterapi.

Ställningstaganden att göra !

Mathantering

All tillagning av mat sker på varje enhet. Allmänna kök ska vara stora och rejäla, gärna med "köksö" i mitten av utrymmet. Köket skall vara anpassat efter gällande lagstiftning.

Arbetskläder

Leasingkläder för all personal. Utrymme för förvaring av ren och smutsig tvätt i källaren.